Ч. 235 Середа 20 жовтня (2 падолиста) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за зложеньєм оплати почтової.

Рекламациі незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Бесїда посла Польоньїого. — Новий кабінет у Франциї. — Военні приготовленя Анґлїї. — Справа Филипиньских островів.)

Визначний угорский посол Ґеза Польоньїй виголосив онегди бесїду до своїх виборців в Гайдусоболса. Між иншими сказав: Два погляди утратили в послїдних часах значінє, а то насамперед припущенє, немов би в Австриї держава оставала під управою Нїмцїв, що мало становити історичну підпору для нас окружених з півночи, полудня і всходу Славянами — і дальше припущенє, що в Австриї панують конституцийні відносини. Супротив того треба признати, що установлене самостійного округа цлового скріпить лише відпорну силу Угорщини. Банфі підпирає иншу політику, але ми увільнимо край від его управи. Ми розпочали борбу на житє і смерть. Угодові предложеня не вийдуть безусловно в житє до дня 1 січня, а Банфі схоче тодї видати розпорядженя, щоби міг собі дальше весело правити. Але ми не позволимо єму від дня 1 січня нї побирати податків нї брати рекрута. Побачимо, що в такім случаю зробить більшість. Хто упаде жертвою, Банфі чи вітчина? Урядник, котрий з днем 1 січня схоче приступити до побору податків, буде винний карного надужитя. Ось наша цїль: хочемо становище Банфі'ого і кабінету зробити неможливим. Питають мене, як довго буде тревати обструкция? Відповідаю: дуже коротко, доти, доки Банфі не упаде. Маю надію, що то наступить як найскорше. Питають мене також, чи будемо також вести обструкцию против иншого, слїдуючого правительства? Відповідаю: нї. Я не стою за нїякою неоправданою і несправедливою борбою. Не хочемо здержувати бігу державної машини. Хочемо, як сказав Франц Кошут, дати її иншого машиніста. Лиш одного домагаємо ся від будучого правительства: мусить нам дати законні запоруки чистоти виборів.

Француске міністерство вже утворене, а входять до него: Діпі президент міністрів, Лебре міністер внутрішних справ, Фейсіне мін. війни, Льокроа мін. маринарки, Делькасе мін. справ заграничних, Пейтраль мін. скарбу, Леіґе мін. судівництва, Дельомбр мін. просьвіти, Віже мін. рільництва, Кранц, мін. публичних робіт і Ґілен мін. для кольоній.

З Льондона доносять о горячковім руху в анґлїйских военних портах. Всюди лагодять резервові кораблї і уоружують їх, а всїх резервістів покликано з урльопів. Анґлїйскі ґазети потверджують ті вісти о загальній мобілїзациї анґлїйскої фльоти.

Несподївана вість наспіла до Парижа з Америки. Именно президент Сполучених Держав Мек Кінлї вже по від'їздї комісиї для мирних переговорів, прийшов до пересьвідченя, що в краю загально жадають прилученя всїх филипиньских островів до Сполучених Держав. Під напором тої загальної гадки уступив президент і вислав делеґатам комісиї до Парижа приказ, аби зажадали безуслівно відступленя Филипин Америцї.

Шкільна анкета.

На другім засїданю забрав голос посол Щепановский. Він застерігає ся, мовби прихильники реформи звертали ся з критикою дїяльности теперішної краєвої ради шкільної, котрій мусить кождий признати поліпшеня і заслуги на поли шкільництва. Але взагалї австрийскі наукові заклади, а особливо середні школи суть занадто лихо дотовані.

Ротер звертає увагу на лиху платню суплєнтів, недостаток учительских сил і часті зміни учителїв. Нераз фільольоґ вчить природничі предмети і навідворіть. Користь латини зменшила ся через заведенє французкого языка в реальних школах. Грека цїлком злишна. З фільозофічної пропедевтики по ґімназиях сьміють ся самі професори.

Петеленц пригадує, що був директором ґімназиї, а тепер є директором реальної школи, тож знає добре оба ті заведеня. Бесїдник є за одностайною середною школою головно з двох причин: 1) що при роздїлї середної школи за вчасно рішає ся в заводовім напрямі, через що марнує ся богато талантів, 2) що через одностайну середну школу люди з академічним образованєм будуть мали спільну підставу до взаїмного зрозуміня і спільної працї.

Цьвіклїньский реасумує, що до тепер сказано і констатує, що про завданє середної школи сказано мало нового. Скріпити народний напрям шкіл, було сказано, — але не подано способів, як се вчинити. Бесїдник стоїть

---

2)

ПІНЕҐІНОВА ЖЕНИТЬБА.

(З російского. — К. М. Станюковича).

(Дальше).

Пінеґін і п. Діфур сїли коло округлого стола, на котрім лежали знані добре Пінеґінови грубі, малі книжки з іменами довжників і з записками речинців і сплат, два перечеркнені векслї, кілька невиповнених бляикетів і мала пачка гроший, котру пан Діфур імовірно лише що одержав....

— Маю до вас просьбу, Адольфе Адольфовичу. Потребую гроший — сказав Пінеґін веселим і певним тоном, цїлком иншим як давнїйше, коли приходив часом до Діфура по сто рублїв.

Діфур зробив в одній хвили дуже поважний вид, затиснув уста і відповів мягким, майже ніжним голосом:

— Дуже жалую, але не можу поки що сповнити вашого жаданя, Александре Івановичу.... Я роздав всї свої гроші і так тяжко їх відобрати.

Пінеґін знав, що Діфур мав звичай в той спосіб відмовляти просьбам, особливо таких людий, що в его очах не конче мали звідки платити — але він не дав ся збити з пантелику і говорив дальше:

— То не мусить бути зараз. Поки що прошу вас о дрібничку: двіста, триста рублїв, але за кілька днїв потребую пять до шість тисячів, кілько будете могли дати, і то на дуже короткий час.

Пінеґін говорив так свобідно і байдужно, що поважний, сьвітовий і дуже вічливий Швайцарець, котрого округле лице не дивувалось звичайно з нїчого, сим разом виявило виразні слїди не аби якого зачудованя.

— Не дивуйте ся, Адольфе Адольфовичу — сказав Пінеґін сьміючись. — Женю ся я моя жінка має посагу два міліони і копальні золота....

— Два міліони? Ви не жартуєте? — скрикнув пан Діфур живо.

— То чиста правда!

На гладко виголенім лици Швайцарця виявили ся одушевленє і нове зачудованє. Та сума просто заголомшувала его. Підніс ся з крісла, стиснув зворушений руку гостя і зложив єму торжественно желаня з нагоди такої радістної події.

Відтак знов сїв і прошептав в побожнім одушевленю: Два міліони, які то гроші...

А по хвили спитав:

— Але чи та річ певна? Не розійдете ся?

— Не бійте ся, Адольфе Адольфовичу! Я не такий дурний, аби дати собі вхопити два міліони з перед носа.... Справа цїлком певна.

Округлий червонолиций Швайцарець дивив ся на молодого чоловіка, що зумів зловити жінку з двома міліонами, з неложним поважанєм. Але хоч вірив словам Пінеґіна, то все таки „позволив собі“ спитати о імя судженої, „коли нема тут нїякої тайни“.

— Раїса Николаївна Коновалов.

Пан Діфур, що знав всїх людий в Петербурзї, чув о молодій панні:

— Ваша суджена має величезний маєток, Александре Івановичу і може ним свобідно розпоряджати, як не помиляю ся.... Її отець помер перед роком....

— І її мати не жиє — додав Пінеґін.

— Га, молодій пани з таким маєтком мусить бути прикро самій — замітив Діфур.— Ваша суджена мешкає, здасть ся, у своїм власнім домі, при улици Караванній? Хороший дім! — говорив дальше Діфур.

— Так, при Караванній, число чотирнайцять.

— Так, так.... Господь благословить добрих людий... Щиро тїшу ся з тої щасливої зміни у вашім житю і я все вас високо поважав. Ви так правильно і точно платили все ваші проценти а то тепер рідко лучає ся... Що робити, не можу відмовити вашій просьбі і дам вам триста рублїв, що приладив їх для кого иншого.... Вам скорше треба... Такий важний случай....

З тими словами вийняв пан Діфур поволи з пачки векслевих бляикетів бляикет „на 500 до 600 рублїв“ і подав его Пінеґінови, присуваючи рівночасно чорнило і перо. Пінеґін підписав невиповнений бляикет і полишив виповненє Діфурови. Він знав, що Діфур уважав на свою славу — славу чесного лихваря і нїколи не надуживе довіря.

Адольф Адольфович кинув оком на підпис і записав оловцем в розї векселя цифру 300. То значило, що на вексли має стояти сума 600; він велїв собі виставляти подвійні

за потребою науки греки і латини і годить ся хиба на частинний експеримент з одностайною школою через заложене одного, або двох таких заведень.

Заступник наукового товариства ім. Шевченка, дир. Борковский, зазначив, що промовляє за попередним порозумінєм ширшого круга членів Товариства і стає на становищи з одної сторони науковім, з другої також національнім. Навязуючи до указаних вже попередними бесїдниками хиб ґімназияльного абитуриєнта, згоджує ся, що у тих абітуриєнтів нема способности до спостеріганя, що они часто не уміють навіть плавно і поточисто говорити, — що не мають також і позитивного знаня тілько, кілько можна би по перебутих науках надїяти ся, — що вкінци виходять з ґімназиї з слабими підставами до твердого характеру, хоч задачею середної школи є дати молодїжи ті підстави. Хиби єї бачить бесїдник не так в первістнім устрою ґімназиї — бо устрій з р. 1849 є справдї прегарний, — а більше в тім, що теперішний устрій ґімназиї є взагалї лише латаниною первістного, а в галицкій ґімназиї ще до того лиш адоптациєю тої латанини. Ще більшою хибою є виконанє того устрою. Тим то школа не сповняє ані в слїд своєї задачі ані що-до науки, ані що-до вихованя. Перетяженє молодежи наукою справляє, що в одної сторони молодїж не годна дати ради науці і з укінченем ґімназиї не виносить навіть такого знаня, яке могла би винести, коли би в ґімназиї значно менше вчено в поодиноких предметах. Учителї теж, перетяжені над міру працею, не можуть в такій мірі звертати увагу на вихованє молодежи, як би повинні і самі хотїли.

Вихованє фізичне молодїжи теж є занедбане, бо навіть найлїпші заходи центральної і краєвої власти шкільної не здадуть ся ні на що, поки тревати буде перетяженє молодежи наукою; на прогульки, ховзавки, купелї, молодечі забави, а навіть на ґімнастику переважна часть молодїжи не має часу. Як же сему зарадити? Бесїдник заявляє ся за одноцїльною школою середною без латини і греки — з можливо коротшим ніж осьмилїтним часом науки; але заразом заповідає, що буде боронити греки, коли би ходило о усуненє єї при рівночаснім задержаню латини. Але перетяженє молодежи є справою так пильною і пекучою, що оно повинно чим скорійше бути усунене; а коли би оно мало остати ся і в одноцїльній школї, то она так само не сповнить своєї подвійної задачі: вихованя і науки. Отже чим скорійше треба: перевести ревізию шкільних книжок, обмежити клясичну лектуру до можливої міри, зменшити число годин коштом латини і ґреки, полишити всяку приватну лектуру добрій воли спосібнїйших учеників. Крім сего треба: улекшити працю учителям, щоби могли більше уваги звертати на вихованє молодїжи, і постарати ся також о практичне підготовленє учителїв до учительского стану. Задачею середної школи повинно бути на першім місци вихованє, опісля аж — вихованє в народнім дусї. Руских ґімназий повинно бути тілько, щоби руска молодїж не потребувала учити ся в польских школах. Приступ до середної школи треба молодежи улекшити знесенєм мундурів і обниженєм, коли не знесенєм, шкільної оплати. Карцерову кару, котра є тепер універсальним лїком на всї провини ученика, треба знести. Директор повинен бути вільний від занять бюрократичних і адміністрацийних.

Проф. Солеский зазначує дразливість, яка проявляє ся в деяких кругах завсїгди, коли виступити з критикою теперішного стану річи, хоч нїкого не обвиняє ся, а стверджує ся лише факти. Бесїдник обговорює хиби теперішної школи і промовляє теж за школою одноцїльною. — П. Ротер замічає, що длятого жадає усуненя греки зі школи а задержаня латини, бо грека нї до чого непотрібна, а латина таки придасть ся в практичнім житю. Відповідаючи на замітку, що годі в публичнім вихованю робити наглі скоки, а досьвіди можна би робити на одній або двох школах, каже, що радо вдоволить ся тим, коли для проби будуть на разї заложені хоч би тілько дві одноцїльні школи середні; але взиває тих, котрі можуть успішно причинити ся до тої справи, о поміч.

По тім приступила анкета до обговореня дальших двох питань квестионаря. Питаня ті мало що ріжнять ся своїм змістом від попередних, тому і дальша дискусия повертала ся все коло тих самих річий, — коло хиб теперішних шкіл середних. Др. Стройновский, відпоручник лїкарского тов., виказав шкідливий вплив шкіл на здоровлє молодежи; домагав ся установленя шкільних лїкарів; ствердив теж надмірне перетяженє молодежи наукою і промавляв за одноцїльною школою. — На тім скінчив ся другий день нарад анкети.

Новинки.

Львів дня 1-го падолиста 1898.

— **Відзначеня.** Wiener Ztg. доносить, що Цїсар, в признаню заслуженої дїяльности при лїченю недужих на джуму у Віднн, надав дрови Пехови лицарский хрест ордеру Франц-Йосифа, дрови Маєрови золотий хрест заслуги з короною, а доглядачцї Гохеґеровій та двом сестрам милосердия, що робили службу в павільонї для заджумлених ордери Єлисавети. Дальше в признаню заслуженої співучасти в спиненю пошести, надав Цїсар директорови шпитала Франц-Йосифа Клїмешеви ордер зелїзної корони III-ої кляси, а многим иншим особам ріжні відзнаки. Др. Ґон одержав золотий хрест заслуги з короною.

— **Іменованя.** Ц. к. краєва дирекция скарбу іменувала податковими ад'юнктами: підофіцира жандармериї Ал. Тинадля, податкового практиканта Винк. Фельнера, провізоричного ад'юнкта податкового Фр. Пешля, податкових практикантів: Тад. Радомского, Болесл. Вонсовича, Ів. Новака, Жиґм. Бабиньского, Як. Злонкевича, Йос. Масяка, Ад. Ґроса, Мих. Пилиховского, Кар. Бівля, Йос. Пержхалу, Стан. Солтиса; провізоричних ад'юнктів податкових Ал. Бриндзу і Ів. Сукнаровского; дальше практикантів податкових: Казим. Солецкого, Ів. Кіляра, Стан. Паньчакевича, Йос. Ґрінберґа, Йос. Смочиньского, Том. Мазура, Тад. Мальхарка, Володисл. Боровчика, Теод. Панкевича, Евг. Каминьского, Ем. Подляшецкого, Мар. Пузона, Кар. Гучиньского, Анат. Стрийского, Конст. Малиновского, Кир. Петровского, Лавр. Данцевича, Іґн. Поляньского, Алекс. Цвартню, Аполин. Гуле-

---

векслї, але при сплатї брав лиш тілько, кілько єму належало ся. Відтак записав вексель до одної з своїх книжок. Аж тепер підняв ся і отворив велику вертгаймовску касу, де переховував гроші і документи. Виймив з неї дві сотки і пачку дрібних банкнотів, подав їх Пінеґінови і сказав: — Двіста вісїмдесять чотири рублї.... Один рубель за бляпкет... Прошу, звелїть перечислити.

Пінеґін перечислив гроші і спитав ховаючи їх до кишені:

— А коли дістану тамті гроші, Адольфе Адольфовичу?... Я числю на певно на вас... Буду мати великі видатки: Дарунки для судженої, мушу справити собі одіж, білє... А від судженої не можу тепер брати гроший. Виж то розумієте.

— Очевидно... То не уходить! З тим мусите ждати вже аж до весїля — притакував єму живо пан Дїфур. — Можете на мене спустити ся... Не беретеж тих гроший, аби їх пропустити... Прошу, прийдіть за два, три днї... Я вже розстараю ся для вас о пять тисяч...

Пінеґін попращав ся, він був дуже вдоволений і дякував пану Дїфурови.

— О, прошу, прошу дуже... я все готовий помогти честному чоловікови — боронив ся пан Дїфур. Супроводячи Пінеґіна до передної ще раз висказав свою радість, що такий капітал дістане ся в добрі руки і при тій нагоді поспитав, чи скоро буде весїлє.

— Найпізнїйше за місяць.

— То дуже добре, що так скоро — замітив Швайцарець вічливо і усьміхнув ся. — Чого відкладати... Отже ви хочете гроші на місяць чи на півтора?

— На місяць Адольфе Адольфовичу.

Пінеґін втиснув в руку служачому рубля і вдоволений собою зійшов на долину. На улици взяв фіякра і велїв візникови їхати до Ізмаїловского полку, де мешкала єго мати вдова по дїйстнім державнім раднику панї Олимпіяда Василївна Пінеґінова з своїми двома молодшими синами і дочкою.

Але пан Дїфур велїв своєму служачому, що вже пятнайцять лїт служив у него, аби пішов вечером до дому Коновалових і там зручно вивідав ся, чи то правда, що панна Коновалов віддає ся за Пінеґіна.

3.

Олимпіяда Василївна була висока, суха і помимо своїх шістьдесять пятьох лїт ще рухлива і кріпка женщина з острими, пронизливими і розумними очима, острокінчастою бородою і довгим закривленим носом з бородавкою — носом, котрий она в своїй цїкавости любила всюди віткнути, що правда осторожно і розумно. Та поважна, в крузї своїх численних свояків під прозвищем „дипльоматичної тїтки" знана дама скінчила нинї своє звичайне ранне занятє аж около одинайцятої години.

Для такої невтомимої господинї, якою була Олимпіяда Василївна було не мало роботи.

Вставши як найточнїйше о осьмій годинї рано, випила каву сама, бо дїти ще спали. Коли сидїла в своїй витертій, старій фланелевій капоті, з нечесаним волосєм, що звисало тонкими, сивими косицями, була дуже мало принадна і цїлком не подібна до елеґантної прибраної ґенераловой, як ішла до другого снїданя. Відтак віддала ся Олимпіяда Василївна цїлком своєму господарству і привела своє мале мешканє до того взірцевого ладу, з якого справедливо могла бути горда і о удержаню якого гадала заєдно всїм серцем і всею душею. Як все ходила цїле рано по всїх комнатах, обсипувала службу злобними докорами і находила ся в безперервнім розворушеню.

Товстій кухарцї сказала Олимпіяда Василївна при огляданю закуплених лише що артикулів поживи кілька слів о замалій вазї волового мяса, а коли понюхала рибу, велїла купити иншу.

— Вєї, моя люба, або маєте катар, або дали себе порядно ошукати.... Таж понюхайте лиш то дрантє! — сказала глумливо.

Відтак пішла до комнати, переглянула кождий кутик і виганьбила покоївку.

— Та хтож так стирає порох, Дуню. Ах, якіж бо ви розсїяні, моя люба! Ви знов залюблені, що?

І она своїм довгим, костистим пальцем потягала по столику або по якій малій вазї в сальонї, тикала єго покритого цїлком порохом покоївцї під самий ніс і любувала ся з єї заклопотаня. Часто густо уоружувала ся й сама щіткою до порохів і вимітала найтайнїйші закутки.

Відтак підливала і мила цьвіти, чистила клїтки, в котрих весело співали канарки, а як все було всюди поспрятано переходила через всї комнати і з чувством особливого вдоволеня задержувала ся на кілька мінут в сальонї. З приємностию оглядала ту комнату з великим диваном, богатою обставою, цьвітами і всякими дрібними річами, при котрої устроєню старала ся наслїдувати сальони богатих домів. Кожде крісло, кожда дрібничка на комоді, кождий столик були для Олимпіяди Василївної предметом одушевленого почитаня. Они вказували їй, що жила відповідно до своїх средств, що у неї було так як у богатих людий і що она може кождого приймити, хто би то не був, не потребуючи встидати ся.

Олимпіяда Василївна уставила лїпше обите шовком крісло, поправила на лямпі умбру і вкінци пересьвідчена, що тепер вже всьо в цїлковитім порядку і всьо виглядає прилично та елеґантно, пішла до своєї спальнї та почала убирати ся. По кількох минутах перемінила ся в елеґантну і аристократичну ґенералову в чорній сукни, з мантилею на плечах і в чипци, що закривав єї рідке волосє, сїла дожидаючи снїданя на фотель і почала читати ґазету.

Олимпіяда Василївна читала в ґазетї найрадше справоздання з всїляких торжеств, принять і балїв, на котрих були високопоставлені особи. Такі описи — особливо довгі і подріб-

вича, Ігн. Кавецкого, Март. Павлиньского, Ів. Панчакевича, Вяч. Валля, Льва Ульриха, Ів. Кнапиньского, Герм. Атляса. Кар. Вельцого, Чесл. Харжевского, Ник. Перейму, Дав. Функенштайна, Герм. Шпанїера, Володисл. Сливиньского, Ізид. Литвиновича, Апол. Пилявского, Теоф. Новака, Ант. Тіца, Володисл. Осолиньского, Вікт. Дудка, Жигм. Бобака, Ром. Калужняцкого, Ант. Минасевича, Ів. Крижановского, Роб. Хріста, Ів. Зарицкого, Гр. Павлика, Мар. Малявского, Дмит. Правеца, Ів. Керницкого, Фел. Лямбора, Вит. Озґу, Войт. Карча, Володим. Мжиґлоцкого. Володим. Павлицкого. Ів. Ґзовского, Герм. Гандзля, Теод. Крижановского, Йос. Шкляря, Март. Дроздовича, Фр. Дзиковского, Йос. Цегельского, Ад. Века, Жигм. Нідера, Ем. Ульваньского, Петра Луцкого, Ігн. Фертіґа, Мих. Ванкевича, Володисл. Ветшного, Стеф. Нодзиньского, Володисл. Водзиньского, Ів. Моцика, Авґ. Булатовича і От. Маттавшка; дальше старших скарбових стражників: Ник. Кудру, Сим. Присташа і Ад. Урбана, диетарів Стан. Єзьорковского і Кар. Пфайля та рахункових кальќулянтів Казим. Яросевича і Войт. Ґжибка.

— Сотна річниця відродженя україньско-рускої літератури. Торжество розпочало ся вчера представленем в театрі ґр. Скарбка. Театр був так переповнений, що не стало білетів. З'їзд був дуже численний. Всї в сьвяточних строях, а богато пань в народних. Представлене розпочав прольоґ в двох частях о відродженю України, написаний дром Франком, а виголошений редактором „Руслана“ п. Лопатиньским. По прольозї цїла публика підняла ся і відспівала „Ще не вмерла Україна“, а відтак мішаний хор „Бояна“ відспівав кантату до слів Тараса Шевченка „На вічну память Котляревскому“ музика о. Кишакевича. Відтак орхестра 80 полку піхоти відограла увертуру Лисенка до „Наталки Полтавки“. Саму штуку відограли артисти руского театру при співучасти п. Лопатиньскої, котрої спів викликав одушевлене. По відограню „Наталки Полтавки“ відспівав мішаний хор „Бояна“ Вечерниції Ніщиньского.

— Товариство імени Котляревского. В суботу вечером відбули ся у Львові збори кружка прихильників будови руского театру. В тій цїли завязано комітет, що положив собі задачию привести як найскорше в житє маюче ся основати товариство ім. Котляревского. Цїль товариства є причиняти ся до збільшеня фонду на будову народного театру. Статута товариства передано ц. к. Намістництву до потвердженя і есть надія, що товариство в найблизшім часї прийме ся до сповнюваня своеї задачі. В склад комітету входять урядник „Днїстра“ п. Ілия Яремкевич, урядник прокураториї скарбу п. Вас. Мороз і п. Мацїлиньский.

— З перемискої епархії. О. Мих. Матковский декан горожаньский, одержав відзнаки крилошаньскі. О. Ів. Бірецкий, парох в Лїську, іменований орд. шкільн. відпоручником до ц. к. Ради шк. окр. в Лїську. О. Теоф. Калужняцкий, декан вільховецкий, іменований окр. шк. комісарем. Презенту на Багновате одержав о. Гомза Емілїян.

— В справі будови „Народнего Дому“ в Коломиї, пише тамошна „Руска Рада“, що до дня 25 вересня с. р. вимуровано 240 тисяч штук цегол і що додаткова часть фундаментів вимурована і цоклї укладають ся. Часть бальків вже звезена і слиби старчили фонди, то мож би було до кінця місяця падолиста, сли була би погода, цїлий будинок під дах допровадити.

— Огнї. В недїлю по полудни вибух пожар в Рясні рускій під Львовом, звістній з 11 пожарів підкладаних засудженим недавно у Львові Ґімплем Пайсахом. Тепер вибух огонь з неосторожности і знищив дві селяньскі загороди. Шкода необезпечена.

— Страшний злочинець. Перед судом присяжних в Єп у Франциї відбув ся сими днями процес против 29-лїтного волоцюги Вашара, що в чотирох послїдних лїтах замордував 11 людий, переважно молодих дївчат, а в бійках позбавив житя кільканайцятьох людий. Страшного злочинця засуджено на кару смерти.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 1 падолиста. N. W. Tagblatt доносить, що правительство наміряє піднести платню офіцирам.

Петербург 1 падолиста. Комісия для охорони перед джумою вислала до Самарканда 30 лїкарів і 10 лїкарок.

Рим 1 падолиста. В Абісинії вибухла революция. Причиною еї суть европейскі реформи неґуса Менелика.

Переписка зі всїми і для всїх.

С. М. в Копич.: „Чортівский остров“, де Драйфус сидить у вязници, есть то найменьший із трох островів недалеко побережа францускої Ґваяни (в полудневій Америцї) в тій сторонї як місто Каєн (Cayenne). На сїм острові есть лиш хата, обведена муром доокола, в котрій сидить Драйфус, і касарня для залоги острова. Коло самої хати і в ріжних сторонах острова есть розставлена варта, а навіть суть уставлені пушки, з котрих залога зараз стріляє, скороби якийсь підозріний корабель зближав ся до острова. Чортівский остров називають також „маленьким“ (дитиною) а два другі коло него „папа“ і „мама“. Дійстна назва тих островів есть: „остров королївский“ (l'île Royale), „остров сьв. Йосифа“ (l'île St. Joseph) і „чортівский остров“ (l'île du diable). Чи на сих островах сидить ще хтось у вязници, сего не знаємо. На острові Рояль був замкнений убийник Люпі; але чи він ще там жиє, чи помер — того не знаємо. Про того Люпі розповідають, що він одного разу хотів втечи з острова в домовинї а то ось яким способом: Коли на острові помре який кримінальник, то его не ховають на острові, але вивозять на море. Мерця кладуть в домовину, в котрій есть поперечна дошка, котра дає ся підносити, а до ніг привязують мерцеви тяжкі оловянні кулї і так вивозять далеко на море; там отвирають домовину, підносять дошку і мерця спускають у воду. Вертаючі з такого похорону моряки видять нараз, як в тім місци збігають ся жируни (людоїди) та один навперідь другого хотять вхопити сьвіжу добичу. Отже Люпі придивив ся раз такому похоронови і ему прийшло на гадку втечи в домовинї через море. Він вистарав ся о деякі знаряди, призбирав собі цьвяхів і смоли та одної темної ночи закрав ся до комірки, де стояла домовина, збив еї добре, виліпив смолою а відтак викотив еї над море, висунув над воду, ляг в домовину і так пустив ся на море в тій надії, що вода занесе его де до побережа анґлїйскої Ґваяни або до Венецуелї. На нещасте Люпі'го вертав якийсь францускй корабель з Антилїв і побачив, що на мори пливе якась скриня а коло неї крутять ся два жируни. Капітан корабля казав спустити лодку у воду і поплисти за тою скринею, а моряки на своє превелике диво побачили перед собою домовину а в ній Люпі'го, котрий лежав вже без памяти. За кілька годин привезено его закованого назад на остров Рояль. — **Ів. Волян.:** Не витягнені. — **„862“:** Ювилейної вистави і австр. черв. хреста не витягнені; тягненє італ. черв. хреста відбуде ся дня 2 с. м. отже ще не знаємо. — **Ів. Л. в Раві:** Доси не витягнені; але не продавайте, можете ще щось при послїднім тягненю виграти. — **З. Шк. в К.:** Не витягнені. — **Ден. Серет. в П.:** Лїсти тягнень любляньскої льотериї не маємо, мусите хиба самі безпосередно віднести ся до заряду лютерийного і зажадати лїсти. Того рода льотериї, добродійні, одноразові а банки і ґазети такими льотериями не інтересують ся і не подають їх тягнень. — **М. Л. в Старуни:** Як повисше під знаком Ден. Серет. в П.

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

ні — одушевляли ту стару добру женщину і она вичисляла відтак всї ті богаті убори і наводила імена всїх тих знаменитих людий та достойників з такою радостию, немов би то всьо було її добре знане, хоч сама нїколи не була на таких балях і не знала нїяких високо поставлених осіб, бо походила з цїлком простої урядничої родини. Мимо того цїкавило еї незвичайно всьо, що дотикало таких осіб і она живо тим займала ся. Она читала й їх імена не так як звичайних людий. Коли Олимпіяда Василївна відчитувала часом на голос яке справоздане о бали чи иншім торжестві, то вимавляла імя якого там ґенерал-ад'ютанта князя Скопін-Шуйского особлившим голосом, з патосом лихих акторів при деклямованю стихів, однако еї голос зараз зміняв ся, ставав — так сказатиб — прозаїчним, коли відчитувала ранґу і імя якогось там державного радника Іванова. Він просто обиджував еї естетичне чувство своїм простим іменем і викликував еї погорду, той якийсь „Іванов“!

Олимпіяда Василївна була також великою любовницею нещасних пригод і читала заєдно той дїл, як також і посмертні вісти. Фейлетонів всїх не читала, а на полїтичні вісти звертала мало уваги; однако перебігала оком і вісти з заграницї, аби при нагоді вставити і своє слово до розмови. Не треба й додавати, що була горячою патріоткою, не любила „Заходу“ і часом страшно виступала против „жидів“.

Взагалї була Олимпіяда Василївна характеристичною, типічною представителькою малого урядничого сьвіта і найщирійшого, безкористовного чолобитя перед знатними людьми, богатством і пануючими товарискими правилами. В цїлім своїм житю журила ся лиш одною річию: жити „прилично“ і мати хороше мешканє. Жити як знатні люди було еї ідеалом, а до здійстненя его уживала она не мало хитрости, розуму і енерґії. Єї покійний чоловік, що спершу був маленьким урядником, відтак став авансувати і дослужив ся до ранґи цивільного ґенерала, все був під властию Олимпіяди Василївної. Она була — так сказати — обявленем для него і приводила его до всїляких нераз не цїлком правних дїл, пригадуючи ему заєдно свої дїти, їх образоване і будучність. А як він умер, полишив еї малий маєточок, котрого процент разом з еї вдовичою пенсиєю подавали Олимпіядї Василївній спроможність прилично жити. Дїти були на становищах і робили матери, котра їх обожала, радість. Єї старша дочка зробила дуже добру партию — віддала ся за прокуратора державного, молодша — Женічка, що недавно скінчила ґімназию, була хорошою панною, котра очевидно не остане без мужа; один син був урядником, другий офіциром і оба були добрими дїтьми своєї матери, еї погляди були також і їхнїми. Лиш Саша журив Олимпіяду Василївну. Він нїгде не міг довго видержати, все зміняв своє занятє, „був дуже зарозумілий“, мав скрайні і як Олимпіяда Василївна гадала цїлком неможливі погляди, в пересьвідченю що має спосібности сьміяв ся зі всього і взагалї держав ся здалека від матери і рідні. Они називали его „ренеґатом“ і казали, що він ще колись покриє соромом честне імя Пінеґіних. Олимпіяда Василївна любила его менше як другі дїти. — Тамті то добрі, любі дїти, а той цїлком виродив ся.... Що з того, що він має спосібности, коли не може заробити гроший! — гадала часто і просила Бога, аби осїнив еї сина. Але „дипльоматична“ Олимпіяда Василївна встерігала ся давати свому синови науки, тим більше, що він не просив еї нїколи о гроші, а крім того бояла ся его язика, бо знала, що глумливий сьміх був би відповідию на еї напімненя, або що він навіть важивсь би їй, старій женщинї супротивитись. Лучило ся раз, що він своїх братів назвав в очи дураками та й відтак не приходив кілька тиждНів до матери.

Словом, той „Саша“ був слабою стороною Пінеґінів і їх численних свояків.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Краховецкий

TYGODNIK ILLUSTROWANY

З роком 1899-им розпочинаємо 40-ий рік істнованя нашого письма, хотячого і дальше бути приятелем кождого дому.

Завдяки моральній і материяльній підпорі суспільности, наш „Tygodnik“, почавши від скромного початку, міг розширити ся і станути на рівній степени з подібними видавництвами цілої Європи.

По мисли засади; „Поводжене обовязує“, старати ся будемо й дальше поступати наперед, аби бути першими в ряді ілюстрованих письм.

Почавши від 1-го січня 1899 року **розширяємо значно додаток повістий** „Tygodnika“: **кождий передплатник** нашого письма, крім самого письма і дотеперішного додатку повістий, додаваного в аркушах і занимаючого найзнаменитші твори чужої літератури, **одержить**

без нїякої доплати

(анї за книжки, анї за їх пересилку)

12 томів письм
ГЕНР. СЄНКЕВИЧА.

Письма Сєнкевича вийдуть в новім, старанні́м виданю, **виключно для передплатників** „Tygodnik-a illustrowan-ого“ і обіймуть — винявши спопуляризовану вже трильоґію —

всї новелї, повісти, листи з подорожий,

одним словом: цїлий доробок лїтературский знаменитого писателя, котрий здобув вже славу і популярність в цїлім сьвітї.

Кождий том **Бібліотеки СЄНКЕВИЧА** обнимати буде що найменше **10 аркушів**, формату звичайної 8-ки, **на добрім папері і добрим друком**. Загальне число томів буде около 30, містячих в собі слїдуючі твори Сєнкевича:

НОВЕЛЇ. Stary sługa. — Hania. — Szkice węglem. — Janko Muzykant. — Przez stepy. — Orso. — Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela. — Komedya z pomyłek. — Za chlebem. — Latarnik. — Niewola tatarska. — Jamioł. — Bartek zwycięzca. — Ta trzecia. — Sachem. — Sielanka. — Walka byków w Hiszpanii. — Wspomnienia z Mariposy. — Z puszczy Białowieskiej. — Wycieczka do Aten. — Wyrok Zeusa. — Z wrażeń włoskich. — Organista z Ponikły. — U źródła. — Lux in tenebris lucet. — Bądź błogosławiona. — Pójdźmy za Nim.

ЛИСТИ З ПОДОРОЖИЙ по Америцї і Африцї. — Листи з Риму, Венеції і Парижа.

ЛИСТИ О ЗОЛЇ.

ДРАМАТ. Na jedną kartę. — Czyja wina?

ПОВІСТИ. Bez dogmatu. — Rodzina Połanieckich. — Quo vadis, повість з часів Нерона.

Тим способом в протягу кількох лїт, кождий передплатник „Tygodnik-a illustrowan-ого“, одержуючи річно звиж 120 аркушів найлїпших творів лїтератури польскої, стане властителем бібліотеки Сєнкевича, недоступної доси задля високої цїни для ширшого загалу читаючих.

Редактор: Др. ЙОСИФ ВОЛЬФ.

В слїдуючім роцї „Tygodnik“ друковати буде одночасно **дві повісти ориґінальні,** іменно, крім

„KRZYŻAKÓW“ СЄНКЕВИЧА

зачнемо з Новим Роком 1899-им друк більшої повісти п. з.:

„ARGONAUCI“ Елїзи Ожешкової, і ПРУСА „ТАМ!..“

Посїдаємо також ориґінальну працю славного нинї заграницею писателя **Станїслава Пшибишевского,** котрий написав для нас по польски поему прозою п. з.: **„JASNE NOCE“** ілюстровану К. БРОНЄВСКИМ.

Крім того в части белєтристичній маємо запевнене сотрудництво таких писателїв, як: **Bałucki Michał, Ks. Chełmicki Zygmunt, Gliński Kazimierz, Gomulicki Wiktor, Jankowski Czesław, Jeske-Choiński Teodor, Jordan, Konopnicka Marya, Lubowski Edward, Or-ot, Reymont Władysław, Marya Rodziewiczówna, Sewer, Szymański Ad., Tetmajer Kaz.** і і.

Також помістимо для нас написані три специяльні студиї: **„WSPÓŁCZEŚNI POECI POLSCY“** написав А. ЛЯНҐЕ. **„NOWA BELLETRYSTYKA POLSKA“** нап. А. ПОТОЦКИЙ. **„O KRYTYCE WSPÓŁCZESNEJ POLSKIEJ“** нап. Володисл. ЯБЛОНОВСКИЙ.

Посїдаємо також студию порівнавчу **Ігн. Матушевского:** **„Stanowisko Mickiewicza w literaturze powszechnej“,** та працю Л. КОРОТИНЬСКОГО **„O TOMASZU ZANIE“.**

Помістимо також незнані доси

LISTY ZYGMUNTA KRASINSKIEGO do Delfiny Potockiej (1839-1843), з поясненями Раймунда Станїслава КАМІНЬСКОГО.

Знаний фільософ і знаток Плятона п. **В. Лютославский,** жертвував нам ориґінальну а дуже популярну розвідку п. з.: **„Istnienie duszy“,** в котрій, на підставі науковій доводить, що в чоловіцї треба конче признати істнованє індивідуально-духового початку.

Дальші серії цїкавої статї **Олександра Кравсгара** **„O DAWNYCH PAŁACACH WARSZAWSKICH“,** з многими ілюстрациями, вже маємо, а крім того дуже інтересну річ **Г. Садовского** п. з.: **„ORDERY I OZNAKI HONOROWE DAWNEJ POLSKI“.**

В безплатнім додатку повістевім помістимо новий роман історичний звістного нинї угорского автора **Юлія Вернера** п. з.:

„Z POPIOŁÓW“.

Красний той і занимаючий роман з часів угорских війн домових, перетолкувала для „Tygodnik-a“ п. В. Ярошевска.

В ЧАСТИ ІЛЮСТРАЦИЙНІЙ подамо **репродукції найзнаменитших малярів наших також і краєвих.**

Видавцї: ҐЕБЕТНЕР і ВОЛЬФ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ принимає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

Передплата виносить з додатками і премією т. є. з 12 томами письм Сєнкевича:

У Львові: квартально: **3** зр. **60** кр., піврічно: **7** зр. 20 кр., річно: **14** зр. **40** кр.

В Галичинї з пересилкою почтовою: квартально: **3** зр. **75** кр., піврічно: **7** зр. **50** кр, річно: **15** зр.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телєфона число 569).